

SŁOWO DAJĘ 2008/2009
Konkurs językowy dla uczniów szkół podstawowych – etap II

Ziemia to ziarnko

Czas pracy: 60 minut

Maksymalna liczba punktów: 40

.....
imię i nazwisko ucznia

.....
data

.....
nazwa szkoły, miejscowość

Witamy Cię!

Przeczytaj uważnie teksty i wszystkie zadania.

W zadaniach od 1 do 25 wybierz tylko jedną poprawną odpowiedź i zaznacz ją kółkiem.

Zadanie 26 (otwarte) zapisz starannie w wyznaczonym miejscu. Pomyłki przekreślaj.

Powodzenia!

Czesław Miłosz

Na ziarnku maku

Na ziarnku maku stoi mały dom,
Pieski szczekają na księżyc makowy
I nigdy jeszcze tym makowym psom,
Że jest świat większy, nie przyszło do głowy.

Ziemia to ziarnko - naprawdę nie więcej,
A inne ziarnka - planety i gwiazdy.
A choć ich będzie chyba sto tysięcy,
Domek z ogrodem może stać na każdej.

Wszystko w makówce. Mak rośnie w ogrodzie,
Dzieci biegają i mak się kołysze.
A wieczorami, o księżycu wschodzie
Psy gdzieś szczekają, to głośniej, to ciszej.

1. Co jest tematem wiersza Czesława Miłosza *Na ziarnku maku*?
 - A. Kosmiczne podróże.
 - B. Baśniowy ogród.
 - C. Marzenia makowych piesków.
 - D. Tajemnice wszechświata.
2. W którym szeregu umieszczono wyrazy bliskoznaczne do słowa ziarno?
 - A. ziarnem, ziarnie, ziarna;
 - B. ziarnko, ziarnisty, ziarnina;
 - C. odrobina, zarodek, kuleczka;
 - D. kłos, snop, źdźbło.
3. Ile jest sylab w dwóch pierwszych wersach wiersza?
 - A. 10 i 11
 - B. 10 i 10
 - C. 11 i 11
 - D. 11 i 10

4. Ile jest rzeczowników w wypowiedzeniu *I nigdy jeszcze tym makowym psom?*
- trzy,
 - dwa,
 - jeden,
 - cztery.
5. Tematem rzeczownika *pies* nie jest:
- ps-,
 - psⁱ-,
 - pies,
 - psa,
6. W zdaniu *Kwiat jest dany żuczkom na mieszkanie* orzeczeniem jest:
- dany,
 - jest dany,
 - jest.
 - Żadna z podanych odpowiedzi nie jest poprawna.
7. *Sto tysięcy* w celowniku ma formę:
- stu tysiącom,
 - stu tysięcy,
 - sto tysięcy,
 - sto tysiącom.
8. Wskaż przysłowki w stopniu wyższym:
- mniej, ciszej,
 - najlepiej, głośniej,
 - dużo, cicho,
 - najwięcej, najgłośniej.
9. Wskaż czasownik w trybie rozkazującym:
- choć,
 - chodź,
 - chodzi,
 - chodzić.
10. Wypowiedzenie *A wieczorami, o księżycu wschodzie psy gdzieś szczekają, to głośniej, to ciszej* jest:
- zdaniem złożonym współrzędnie,
 - zdaniem złożonym podrzędnie,
 - zdaniem pojedynczym rozwiniętym,
 - równoważnikiem zdania.
11. Wskaż synonimy rzeczownika *okruszek*:
- maczek, ziarenko;
 - pyłek, puszek;
 - maluch, dzieciątko;
 - kruszyna, odrobina.
12. O kimś, kto *liczy ziarno do ziarnka*, powiesz, że jest:
- rozrzutny, lekkomyślny;
 - hojny, szczodry;
 - małostkowy, drobiazgowy;
 - oszczędny, cierpliwy.
13. Wyrażenie *nie przyszło do głowy* oznacza:
- zatroskanie,
 - brak pomysłu,
 - głupotę,
 - jasność myślenia.

14. Naczynie do ucierania maku nosi nazwę:
- A. makielka,
 - B. makutra,
 - C. makówka,
 - D. makowiec.
15. Dokończ poprawnie przysłowie *Ziarnko do ziarnka*:
- A. i krupnik do garnka;
 - B. a zbierze się miarka;
 - C. i szukaj w korcu maku;
 - D. a kura się naje.
16. Z którym wyrazem cząstkę **nie** napiszesz łącznie?
- A. wszystko,
 - B. może,
 - C. mały,
 - D. większy.
17. Informacje o Czesławie Miłoszu znajdziesz w:
- A. słowniku języka polskiego,
 - B. słowniku wyrazów bliskoznacznych,
 - C. encyklopedii,
 - D. poradniku językowym.

Planety i gwiazdy

Ziemia jest jednym z ogromnych, kulistych ciał krążących wokół Słońca. Te ciała to planety - wielkie kule ze skał, metali i mieszanin gazów, które krążą wokół gwiazdy - Słońca. Ziemia i Wenus są otoczone warstwą gazów zwanych atmosferą. Największe planety, np. Jowisz i Saturn, mają pierścienie z gazu i pyłu.

Temperatury na powierzchni planet są bardzo zróżnicowane. W dzień na Merkurym, planecie położonej najbliżej Słońca, jest bardziej gorąco niż w piekarniku. Nocą na Plutonie leżącym na skraju Układu Słonecznego jest dziesięć razy zimniej niż w zamrażarce.

Wszystkie planety krążą wokół Słońca po eliptycznych orbitach. Poruszają się w tym samym kierunku, obracając się jednocześnie wokół własnej osi. Planety oglądane przez teleskop wyglądają jak świecące tarcze na tle ciemnego nieba. Jednak nie świecą one własnym, lecz odbitym światłem słonecznym.

Ziemia jest jedyną planetą w naszym Układzie Słonecznym, na której istnieje życie. Ale we Wszechświecie są miliony gwiazd podobnych do Słońca, a wiele z nich ma swoje planety. Jest prawdopodobne, że tak jak na Ziemi, na niektórych z tych planet istnieją jakieś formy życia.

18. Oba teksty zamieszczone w teście łączy:
- A. fascynacja Księżycem,
 - B. tajemnica kosmosu,
 - C. miłość do Ziemi,
 - D. radość życia.
19. Które z podanych twierdzeń jest fałszywe?
- A. Ziemia jest jedyną planetą.
 - B. W kosmosie mogą być inne słońca.
 - C. Nie każda gwiazda jest Słońcem.
 - D. Wszystkie planety są w ruchu.
20. Wskaż zdanie w stronie biernej:
- A. Planety krążą wokół Słońca.
 - B. Obracają się jednocześnie wokół własnej osi.
 - C. Ziemia nie jest jedyną planetą w Układzie Słonecznym.
 - D. Planety są oglądane przez teleskop.

